

Minnamaria Nurminen
Puolustusministeriö
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
PL 31
00131 Helsinki

Lausunto

1 (3)

2.4.2015

FI.PLM.2015-218, 909/40.02.00/2013

LAUSUNTO TIEDONHANKINTALAKITYÖRYHMÄN MIETINNÖSTÄ

Elinkeinoelämän keskusliitto EK esittää lausuntonaan seuraavaa.

Tieto- ja viestintäteknologian kehitys on viime vuosina muuttanut suomalaisen elinkeinoelämän toimintaympäristöä voimakkaasti ja tulee myös jatkossa olemaan ratkaiseva tekijä elinkeinoelämän menestymisen kannalta. Kehitys on kiistatta vaikuttanut myös Suomen turvallisuusympäristöön ja muuttanut Suomeen ja suomalaisiin kohdistuvien uhkien luonnetta. Elinkeinoelämä näkee laajentuvassa digitalisaatiossa ennen kaikkea kasvavia mahdollisuuksia, mutta samalla on selvää, että kehitys tuo mukanaan uusia uhkia ja muovaa niitä kiihtyvällä vauhdilla myös tulevaisuudessa.

EK pitää tervetulleena, että tiedustelulainsäädännön kehittämistarpeita on ryhdytty arvioimaan. Lainsäädännön epäselvän tilanteen ei voi katsoa olevan Suomelle eduksi esimerkiksi tietointensiivisen teollisuuden sijoittumispäätöksistä kilpailtaessa.

Yleisiä huomioita

Mietinnön mukaan ulkomaantiedustelun ja tietoliikennetiedustelun tavoitteena on hankkia tietoa kansallista turvallisuutta vaarantavista uhista sekä mahdollistaa uhkien torjuntatoimien aloittaminen. EK pitää tärkeänä viranomaisten riittävää kykyä Suomen turvallisuusintressien varmistamiseen. Suomalaisilla viranomaisilla tulee olla lainsäätäjältä selkeä valtuutus tarvittavien suorituskykyjen käyttöön myös digitalisoituvassa ympäristössä. Toiminnan tulee olla oikeassa suhteessa viranomaisten perustehtävien hoitamiseen sekä yhteiskunnan muihin intresseihin nähden. Tämä turvataan parhaiten ajantasaisella lainsäädännöllä sekä eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön perustuvilla yleisesti hyväksyttävillä ratkaisuilla.

EK pitää erittäin tärkeänä, että työryhmä ei esitä yrityksille veloitteita suomalaisten tuotteiden tai palveluiden tietoturvallisuuden heikentämiseen. Yrityksille ei tule asettaa veloitteita salausavainten luovuttamiseen, takaporttien asentamiseen tai muutoin tuotteiden ja palveluiden tietoturvallisuutta heikentäviin toimenpiteisiin. Elinkeinoelämän kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että suomalaiset yritykset voivat profiloitua kansainvälisesti korostetusti tietoturvallisten tuotteiden sekä palveluiden kehittäjinä ja tuottajina.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Työmarkkinat
Mika Susi

2.4.2015

Ulkomaan tietojärjestelmätiedustelu ja ulkomaan henkilötiedustelu

EK pitää perusteltuna, että suomalaisille siviili- ja sotilasviranomaisille säädetään lailla mahdollisuus ulkomaantiedusteluun. Toiminnalla voidaan turvata keskeisiä kansallisia tarpeita sekä torjua Suomeen kohdistuvia turvallisuusuhkia nykyistä paremmin. EK pitää kannatettavana, että ulkomailla tapahtuvan tiedustelutoiminnan sääntelyä ja toteuttamista ryhdytään valmistelemaan työryhmän esittämällä tavalla.

Tietoliikennetiedustelu

EK katsoo, että tietoliikennetiedustelua koskevan sääntelyn toteuttamisesta tarvitaan laajaa keskustelua ja jatkovalmistelussa elinkeinoelämä tulee ottaa tiiviisti mukaan valmistelutyöhön.

Tietoliikennetiedustelua sekä sen käytännön toteuttamismahdollisuuksia ja -tapoja on käsitelty mietinnössä toiminnan eri ulottuvuuksia arvioiden. Tietoliikennetiedustelun toteuttamisella on kytkös paitsi Suomen turvallisuuteen, myös elinkeinopoliittisiin kysymyksiin. Työryhmä arvioi tietoliikennetiedustelun aloittamisen edellyttävän todennäköisesti perustuslain muuttamista, lukuun ottamatta mahdollisesti vieraan valtion tietoliikenteeseen kohdistuvaa tiedustelua. EK:n näkemyksen mukaan tietoliikennetiedustelua koskevaa sääntelyä on valmisteltava erittäin huolellisesti kestävien toimintamallien ja toteutustapojen löytämiseksi.

Toiminnan laajempia elinkeinopoliittisia vaikutuksia voidaan arvioida perusteellisesti vain elinkeinoelämän näkökulmat huomioiden. Tämä tarkoittaa esimerkiksi toiminnan välittömien ja pitkän aikavälin kustannusten sekä elinkeinotoimintaan, investointeihin ja kilpailukykyyn liittyvien seikkojen objektiivista arviointia. Samoin toiminnan ohjauksen järjestämiseen, lupamenettelyyn, kohdentamiseen ja valvonnan kattavuuteen tulee kiinnittää jatkovalmistelussa erityistä huomiota.

Muita huomioita

Mietinnössä tietoliikennetiedustelua käsitellään pääosin tiedustelutarpeiden näkökulmasta. Tätä voidaan pitää työryhmän tehtävärajaus huomioiden ymmärrettävänä. EK kuitenkin katsoo, että jatkovalmistelussa olisi syytä arvioida tarkemmin myös tietoturvallisuuden ja kyberrikollisuuden torjuntaan liittyviä kysymyksiä.

EK pitää tärkeänä mietinnössä mainittua Suomeen ja suomalaisiin yrityksiin tietoverkkojen kautta kohdistuvan vakoilun havaitsemis- ja torjuntakyvyn kehittämistä. Valtiollista alkuperää olevien haittaohjelmien torjuntakyvyn parantaminen on elinkeinoelämän näkökulmasta tarpeellista. EK esittää, että näiltä osin mahdollisuudet tehokkaiden ja kestävien toimintamallien löytämiseksi selvitetään kiireellisesti.

Työmarkkinat
Mika Susi

2.4.2015

Mietinnössä on käsitelty lyhyesti tietoturvallisuutta vaarantavien verkkouhkien ilmoittamista niiden kohteeksi joutuneelle yritykselle. EK katsoo, että mahdolliseen lainsäädäntöön olisi tarpeen sisällyttää viranomaisten velvoite merkittävän haitallisen toiminnan ilmoittamisesta sellaisen kohteeksi joutuneelle yritykselle. Lisäksi viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyön avulla voitaisiin pitää yllä kattavaa verkkoturvallisuusuhkien tilannekuvaa, joka olisi erittäin tarpeellista voimakkaasti digitalisoituvan yhteiskunnan turvallisuusympäristöhuomioiden.

Kunnioitavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Jyri Häkämies
Toimitusjohtaja